

CHOROBA PERTHESA (*Osteochondrosis coxae iuvenilis*)

Inne określenia;

- coxa plana,
- jałowa martwica bliższej nasady kości udowej,
- choroba Legg-Calve-Perthesa

Opis :

Choroba związana jest ze zmianami samoistnymi, z nadmiernym przodoskręceniem kości udowej, jest idiopatyczną młodzieńczą, niedokrwienną martwicą głowy kości udowej.

Charakteryzujące się czasowym zmiękczeniem głowy i szyjki kości udowej.

Choroba występuje w wieku 3-14 lat, 4-5 razy częściej u chłopców.

Objawy najczęściej pojawiają się między 5 a 8 rokiem życia

Częściej występuje jednostronnie

Choroba zazwyczaj trwa około 3-4 lata.

Kończyna ustawia się w rotacji, a krawędź panewki złuszcza częściowo głowę kości udowej i doprowadza ją do martwicy.

W jej przebiegu można wyróżnić kilka okresów:

I – okres wczesny, trwający około 2 miesiące

II – okres martwicy, trwający około 6-18 miesięcy inni 4-12 miesięcy

III – okres regeneracji, trwający około 6-12 miesięcy i dłużej

IV – okres odbudowy i utrwalenia zmian.

W pierwszych dwóch okresach dominuje nekroza czyli obumarcie tkanki kostnej i częściowo chrzęstnej, oraz objawy choroby nasilają się.

Bagatelizowanie dolegliwości i opóźnianie leczenia zawsze prowadzi do poważnych powikłań. Są to:

- Ciężkie zniekształcenia stawu biodrowego
- Skrócenie długości chorej kończyny
- Znaczne ograniczenie zakresu ruchu biodra i utrwalone przykurcze
- Zaburzenia chodu
- Stany zapalne chorego biodra

Objawy :

- ból w pachwinie promieniujący do uda, kolana
- ograniczenie ruchomości :
 - odwiedzenia
 - rotacji wewnętrznej
 - zgięcia
 - przeprostu
 - rotacji zewnętrznej
 - utykanie
 - skrócenie długości chorej kończyny
 - przykurcz zgięciowy, przywiedzeniowy
 - usztywnienie biodra
 - zanik masy mięśniowej pośladka i uda

- objaw kolanowy – asymetryczne ustawienie w wyniku skrócenia długości bezwzględnej uda (niższe ustawienie po stronie chorej)

Przyczyny :

Przyczyny choroby nie są do końca poznane. Istnieje wiele teorii rozwoju choroby. Obecnie za przyczynę choroby uważa się zaburzenia procesu kostnienia rozwijającej się głowy i szyjki kości udowej. Inne wymieniają jako przyczynę uraz lub stan zapalny biodra, zaburzenia ukrwienia głowy kości udowej, a także zaburzenia hormonalne.

Czynniki sprzyjające zachorowaniu

- Przebyta dysplazja stawu biodrowego w niemowlęctwie
- Stosowanie leków sterydowych
- Nadwaga

Leczenie:

Leczenie w chorobie Perthesa polega na odciążeniu stawu biodrowego i porządnym zagłębieniu głowy kości udowej w panewce. Zagłębienie to można uzyskać zarówno metodami zachowawczymi jak i operacyjnymi.

Rehabilitacja ma na celu zapobiegać i likwidować:

- zniekształceniom głowy kości udowej
- przykurczom
- zanikom mięśniowym

Program :

- leczenie ułożeniowe : zgięcie , odwiedzenie,rotacja zewnętrzna uda
- stosowanie wyciągu np.kamaszkowego
- stosowanie gipsu lub aparatu ortopedycznego
- ćw.bierne, czynne w odciążeniu ,w wodzie
- zabiegi fizykalne

Bibliografia :

Nowotny – Zarys rehabilitacji w dysfunkcjach narządu ruchu

Żuk i Dziak – Ortopedia z traumatologią narządów ruchu

<http://www.klinika.net/texty/perthesy.htm>

http://www.emedica.pl/szczeg_choroby.php3?nr=156&typ=1&nazwa=ortopedia